

Monumentnummer*: 512828

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 juli 1999
Kadaster deel/nr 82755/43

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Bolsward		Súdwest-Fryslân		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Nieuwmarkt	35			8701 KK	Bolsward		
Nieuwmarkt	37			8701 KK	Bolsward		
Nieuwmarkt	39			8701 KK	Bolsward		
Nieuwmarkt	41			8701 KK	Bolsward		
Nieuwmarkt	43			8701 KK	Bolsward		
Nieuwmarkt	45			8701 KK	Bolsward		
Nieuwmarkt	47			8701 KK	Bolsward		
Nieuwmarkt	49			8701 KK	Bolsward		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Bolsward	A				4826		

Omschrijving**

Inleiding

Het blokje van acht WONINGEN -het Streekje genaamd- is gelegen aan de zuidzijde van de Nieuwmarkt en in 1907 gebouwd in Overgangsstijl, naar ontwerp van architect J. Dijkstra Azn. Het geheel is gerealiseerd in opdracht van de voogden van het reeds bestaande, neo-classicistische Sint Anthonygasthuis uit 1778, als uitbreiding van het hoofdgebouw, of "Eerste Afdeling" (reeds geregistreerd onder monumentnr. 9864). De voogden kochten in 1906 de woning tegenover het hoofdgebouw van Sjoerd Lycklama à Nijeholt. Vervolgens lieten ze haar afbreken om op het vrij gekomen terrein acht woningen te bouwen. Deze nieuwe woningen vormden samen met het Klein Gasthuis (1867) aan het Laag Bolwerk de Tweede Afdeling. De gasthuisvoogden stichtten de nieuwe

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

woningen voor huisvesting van "...oude, minvermogende weduwen, burgers en burgeressen, niet tot de armbesturen behorende.". Het rechthoekige blokje woningen ligt op een smal erf waarvan de toegang gemarkeerd wordt door een (vernieuwd) hek. Aan de voorzijde liggen smalle voortuinen. De voorgevels zijn naar het westen georiënteerd. In 1953 is in de achtergevels een aantal vensters toegevoegd en zijn in de keukens scheidingswanden van drijfsteen aangebracht. De woningen zijn in 1977 gerenoveerd: aan de achterzijde zijn zij van een aanbouw voorzien waar de sanitaire ruimtes zijn ondergebracht. Het interieur is in geringe mate gewijzigd. De aanbouwen worden niet beschermd wegens te weinig monumentale waarde.

Omschrijving

Het blokje heeft een rechthoekige plattegrond; de meest noordelijke van de acht woningen is van een hoekrisaliet voorzien, die vanaf de straatzijde zichtbaar is. Na de eerste drie woningen springt de voorgevel licht terug. In het hoekrisaliet met tuitgevel zit in de eerste en in de tweede bouwlaag een T-venster. Hierboven is de gevelsteen aangebracht waarop het stichtingsjaar wordt vermeld. De gevel wordt bekroond door een getrapte toppilaster met bol. De lange voorgevel is uit bruine baksteen opgetrokken, de achter- en zijgevels uit gele baksteen. Voor de decoratieve motieven van het fries, de gevelbanden tussen de vensters, de strekken met driehoekige afsluiting en de plint zijn gele en rode bakstenen toegepast. Het blokje wordt gedekt door een samengesteld, afgeknot dak met zwart geglazuurde gegolfde Friese pannen. Van noord naar zuid volgen de openingen in de voorgevel elkaar op volgens een zich herhalend patroon: twee T-vensters met houten persiennes onder één brede strek, twee houten voordeuren met roosters -onder ondiepe portiek met natuurstenen stoep- en twee T-vensters met luiken en afzonderlijke strek. De indeling van het INTERIEUR van de afzonderlijke woningen is herkenbaar, maar op onderdelen gewijzigd. Origineel zijn enkele interieuronderdelen, zoals de balkenplafonds en enkele houten deuren met panelen en snijwerk in de stijl van de Art Nouveau.

Waardering

Het blokje van acht woningen aan de Nieuwmarkt 35-45, uitbreiding van het Sint Anthonygasthuis, is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een culturele- en maatschappelijke ontwikkeling;
- als toegevoegd onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch en architectuurhistorisch van nationaal belang is;
- vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- vanwege het materiaalgebruik en de ornamentiek;
- vanwege de situering in de nabijheid van en de historisch nauwe relatie met (de uitbreiding van) het oude gasthuis;
- vanwege de in redelijke mate aanwezige gaafheid van zowel het exterieur als het interieur;
- in relatie tot de visuele gaafheid van de stedelijke omgeving;
- vanwege de functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Sociale zorg, liefdadigheid

Functie

Gasthuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument